

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Zagreb

KLASA: 041-01/25-03/43
URBROJ: 613-03-25-11
Zagreb, 27. studenoga 2025.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Stranka
demokratske akcije
Hrvatske
za 2024.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	6
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	6
	Sustav unutarnjih kontrola	7
	Planiranje	8
	Financijski izvještaji	9
III.	REVIZIJA ZA 2024.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	14
	Metode i postupci revizije	15
	Nalaz za 2024.	16
	Provedba naloga i preporuka	25

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Stranke demokratske akcije Hrvatske (dalje u tekstu: Stranka) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2024. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Pojedini poslovni događaji u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani prema računovodstvenom načelu nastanka događaja.

Tako su rashodi i obveze za rashode u iznosu od 805,95 eura koji se odnose na rashode za utrošenu energiju (električnu i toplinsku) i vodu te odvoz komunalnog otpada (za studeni i/ili prosinac 2023.) u iznosu od 786,85 eura i financijske rashode (zatezne kamate za razdoblje od listopada do prosinca 2023.) u iznosu od 19,10 eura evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima za 2024., iako je iz primljenih računa vidljivo da su troškovi nastali u 2023. te ih je trebalo evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima za 2023.

Rashodi u iznosu od 355,80 eura u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije. Na računu rashoda za sitni inventar u poslovnim knjigama za 2024. evidentiran je i u financijskim izvještajima iskazan dio vrijednosti mobilnog uređaja u iznosu od 355,80 eura, a trebalo ga je evidentirati i iskazati na računu dugotrajne nefinancijske imovine (komunikacijska oprema). Stranka je u lipnju 2023. od društva za pružanje telekomunikacijskih usluga nabavila mobilni uređaj u vrijednosti od 711,70 eura za koji je ugovorena otplata u 24 mjesečne rate (prva u iznosu od 29,75 eura i 23 rate u iznosima od 29,65 eura mjesečno) u razdoblju od lipnja 2023. do svibnja 2025. Do konca 2024. obračunano je 19 rata u ukupnom iznosu od 563,45 eura, od čega sedam u 2023. u ukupnom iznosu od 207,65 eura (evidentirano i iskazano na računima rashoda) i 12 rata u 2024. u iznosu od 355,80 eura (evidentirano i iskazano na računu rashoda za sitni inventar). Ukupnu vrijednost navedenog uređaja u iznosu od 711,70 eura trebalo je u trenutku nabave (u 2023.) evidentirati u poslovnim knjigama u okviru dugotrajne imovine (skupina 02), na računu komunikacijske opreme te od početka srpnja 2023. do konca 2024. obračunati amortizaciju (po propisanoj stopi od 50,0 % godišnje) u iznosu od 533,78 eura (177,93 eura u 2023. i 355,85 eura u 2024.), što nije učinjeno. Koncem 2024. obveza za navedeni uređaj trebala je biti evidentirana i iskazana u iznosu od 148,25 eura.

Za 2024. evidentiran je u poslovnim knjigama ispravak vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine i obračunana amortizacija u jednakom iznosu od 375,44 eura. Revizijom je utvrđeno da je za dio računala i računalne opreme (pisač i prijenosno računalo) obračunan ispravak vrijednosti u iznosu od 240,68 eura umjesto u iznosu od 62,34 eura odnosno više za 178,34 eura. S obzirom na to da se ispravak vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine temelji na obračunu amortizacije, iz navedenog proizlazi da je vrijednost imovine evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima manja za 178,34 eura, dok su rashodi amortizacije evidentirani i iskazani više u jednakom iznosu (umjesto u iznosu od 375,44 eura trebali su biti evidentirani i iskazani u iznosu od 197,10 eura).

Pojedini poslovni događaji nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima za 2024., zbog čega su manje evidentirani i iskazani prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine za 2.471,00 euro, potraživanja za prihode za 1.121,00 euro te rashodi za komunalne usluge za 27,59 eura, a više su evidentirane i iskazane obveze za rashode za 1.322,41 euro (obveze za troškove ulaganja u poslovni prostor više za 1.350,00 eura te za komunalne usluge manje za 27,59 eura).

Ugovorom o zakupu poslovnog prostora zaključenim u kolovozu 2022. sa zakupoprimcem koji koristi poslovni prostor na trećem katu zgrade Stranke te dodatkom navedenom ugovoru iz siječnja 2023. ugovoreno je plaćanje mjesečne zakupnine u iznosu od 971,00 euro i režijskih troškova u paušalnom iznosu od 150,00 eura odnosno u ukupnom iznosu od 1.121,00 euro, počevši od siječnja 2023. Ugovoreno je da će se plaćanje obavljati na žiroračun Stranke u iznosu od 650,00 eura (500,00 eura za zakupninu i 150,00 eura za režijske troškove), a za razliku u iznosu od 471,00 euro obavljat će se prijeboj s obvezom Stranke za obavljena ulaganja zakupoprimca u poslovni prostor (prema računu za izvedene radove iz prosinca 2022.). Na temelju ispostavljenih računa u poslovnim knjigama tijekom 2024. evidentirani su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine i potraživanja za prihode u ukupnom iznosu od 11.652,00 eura umjesto u iznosu od 13.452,00 eura odnosno manje za 1.800,00 eura. Također, za navedeni iznos u poslovnim knjigama nije evidentirano umanjenje obveza prema zakupoprimcu za ulaganje u uređenje poslovnog prostora (nije evidentiran prijeboj potraživanja i obveza u tom iznosu).

Također, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2024. manje su evidentirani i iskazani prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine i potraživanja za prihode u iznosu od 471,00 euro, a odnose se na dio zakupnine prema računu za lipanj 2023. (ispostavljenom istom zakupoprimcu za poslovni prostor na trećem katu u ukupnom iznosu od 1.121,00 euro), koji nije bio evidentiran ni iskazan u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2023.

Nadalje, koncem studenoga 2024. u poslovnim knjigama evidentirano je zatvaranje dijela potraživanja i obveza (prijeboj) s navedenim zakupoprimcem u iznosu od 450,00 eura za potraživanja po računima koji su podmireni u prethodnoj godini, zbog čega su za navedeni iznos manje evidentirana potraživanja za prihode i obveze za rashode.

U poslovnim knjigama nije evidentiran ni u financijskim izvještajima iskazan račun za zakupninu za srpanj 2024. ispostavljen drugom zakupoprimcu, koji koristi poslovni prostor na prvom katu, u iznosu od 200,00 eura te su za navedeni iznos manje evidentirani i iskazani prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine te potraživanja za prihode.

Rashodi u iznosu od 27,59 eura koji se odnose na uslugu odvoza komunalnog otpada za studeni 2023. (što nije bilo evidentirano ni iskazano u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2023.) i nadalje nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima te su za navedeni iznos manje evidentirani i iskazani rashodi za komunalne usluge i obveze za rashode.

Zbog pogrešnog načina evidentiranja poslovnih događaja u poslovnim knjigama, u financijskim izvještajima ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 37.010,80 eura, a trebali su biti iskazani u iznosu od 39.481,80 eura; potraživanja za prihode iskazana su u iznosu od 15.573,63 eura, a trebala su biti iskazana u iznosu od 16.694,63 eura; ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 21.585,23 eura, a trebali su biti iskazani u iznosu od 21.434,53 eura te su ukupne obveze iskazane u iznosu od 10.356,27 eura, a trebale su biti iskazane u iznosu od 9.182,11 eura. Nadalje, vrijednost nefinancijske imovine iskazana je u iznosu od 992,06 eura, a trebala je biti iskazana u iznosu od 1.348,32 eura. Ukupna imovina iskazana je u iznosu od 25.562,68 eura, a trebala je biti iskazana u iznosu od 27.039,94 eura. S obzirom na navedeno, financijski izvještaji ne daju u potpunosti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke.

Obavljen je popis imovine i obveza na 31. prosinca 2024. Početkom siječnja 2025. sastavljeno je Izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza uz koje je priložena popisna lista dugotrajne nefinancijske imovine (obuhvaća dugotrajnu proizvedenu imovinu – osnovna sredstva i sitni inventar) prema količini i nabavnoj vrijednosti predmeta dugotrajne nefinancijske imovine, koju nisu potpisali članovi povjerenstva, za potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima izvodi otvorenih stavaka iz analitičke knjigovodstvene evidencije (nepodmireni računi kupaca i dobavljača) te za potraživanja za predujmove dane dobavljačima kartica glavne knjige, koje je potpisao samo predsjednik povjerenstva. Vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine koja je u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 992,06 eura, potraživanja od kupaca u iznosu od 15.573,63 eura, potraživanja za predujmove dane dobavljačima u iznosu od 812,28 eura te obveze prema dobavljačima u iznosu od 10.136,27 eura popisani su na temelju podataka evidentiranih u poslovnim knjigama, a revizijom (pregledom knjigovodstvene dokumentacije i poslovnih knjiga) utvrđeno je da vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine te stanje potraživanja i obveza nisu točno evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima za 2024.

Stranka koncem godine s kupcima i dobavljačima nije uskladila podatke o potraživanjima i obvezama (izvodi otvorenih stavaka). Revizijom je također utvrđeno da je na računima pojedinih dobavljača navedeno stanje nepodmirenih obveza na određeni dan, dok su pojedini dobavljači dostavili izvode otvorenih stavaka sa stanjem koncem listopada 2024., ali prije obavljanja popisa imovine i obveza, stanja navedena na računima pojedinih dobavljača i stanja evidentirana u poslovnim knjigama nisu usklađena te nije moguće potvrditi stvarno stanje potraživanja za dane predujmove dobavljačima i obveza prema dobavljačima. Zbog navedenog nije postignuta osnovna svrha popisa, a to je utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obveza te usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. (točka 3. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2024. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u kolovozu 1990. upisom u Registar političkih stranaka. Sjedište Stranke je Mandaličina 17, Zagreb.

Djelokrug, ciljevi i način djelovanja Stranke određeni su Programom i Statutom Stranke.

Programom Stranke utvrđena je afirmacija ljudskih prava i sloboda; demokracija; afirmacija legitimnih prava nacionalnih manjina, nacionalne samobitnosti i političke zastupljenosti Bošnjaka i drugih manjinskih naroda u Republici Hrvatskoj te njihova integracija u javni život (gospodarstvo, kultura, vjerske zajednice); unaprjeđenje socijalnih prava; tržišna privreda, unaprjeđenje privatnog poduzetništva te stambene i agrarne politike; razvoj turizma, trgovine, prometa i brodogradnje; zaštita prirode i ljudskog okoliša; održavanje povezanosti Bošnjaka s Bosnom i Hercegovinom te pripadnika drugih manjinskih naroda u Republici Hrvatskoj s njihovim matičnim zemljama; razvoj ekonomske, političke i kulturne suradnje sa susjednim zemljama te na europskoj i međunarodnoj razini.

Statutom (koji je donijela Skupština Stranke u rujnu 2018.) utvrđeni su ciljevi i način njihova ostvarivanja, prava i obveze članova, tijela Stranke, način njihova izbora i opoziva, trajanje mandata, prestanak rada i druga pitanja od interesa za članstvo i rad Stranke.

Tijela Stranke su: Skupština, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, Nadzorni odbor i Sud časti. Mandat tijela Stranke traje četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora.

Skupština je najviše tijelo Stranke koje utvrđuje ciljeve, smjernice i stajališta Stranke, donosi Poslovnik o svome radu, Program i Statut te daje tumačenje općih akata koje donosi, bira i razrješava Predsjednika i ostala tijela Stranke, odlučuje o povjerenju Predsjedniku i potpredsjednicima, raspravlja i prihvća izvješće koje podnosi Predsjednik i druga tijela Stranke, razmatra i ocjenjuje aktivnosti Stranke između dvaju zasjedanja Skupštine te ostala pitanja u vezi s djelovanjem Stranke. Održava se svake četiri godine, a saziva je Predsjedništvo i Glavni odbor.

Glavni odbor je najviše tijelo Stranke između dvaju zasjedanja Skupštine i ima 41 člana koje bira Skupština Stranke. Zasjeda najmanje jednom godišnje. Utvrđuje prijedloge akata i odluke koje donosi Skupština, donosi odluke od posebnog značaja između zasjedanja Skupštine te vodi brigu o provođenju odluka Skupštine; donosi opće akte Stranke; bira potpredsjednike, članove Predsjedništva, glavnog tajnika Stranke i potpredsjednika Glavnog odbora te odlučuje o povjerenju članovima Predsjedništva; donosi program rada i financijski plan te usvaja financijske izvještaje; raspravlja i usvaja izvještaje o radu Predsjednika, Predsjedništva, Glavnog odbora i Nadzornog odbora Stranke.

Predsjedništvo je izvršno političko tijelo Stranke i ima 15 članova, a čine ga Predsjednik Stranke, četiri potpredsjednika Stranke, predsjednik Glavnog odbora, glavni tajnik i osam članova Predsjedništva. Izvršava odluke Skupštine i Glavnog odbora i provodi program Stranke; priprema nacrt akata i odluka koje donosi Skupština i Glavni odbor; vodi brigu o izboru funkcija i članova tijela Stranke koje bira Skupština; raspolaže imovinom i prati ostvarenje financijskog plana.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku, saziva i predsjedava sjednicama Predsjedništva, usklađuje rad tijela Stranke i obavlja druge poslove za koje ga ovlasti Skupština i Glavni odbor.

U 2024. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2025.) Predsjednik Stranke je Mirsad Srebreniković, dipl. iur. (ponovno izabran na Skupštini Stranke u listopadu 2022.).

Nadzorni odbor ima pet članova, nadzire materijalno i financijsko poslovanje te obavlja i druge poslove nadzora na zahtjev Glavnog odbora, Predsjedništva ili Predsjednika Stranke.

Sud časti ima tri člana, rješava žalbe na odluku o isključenju iz članstva Stranke, kao i o drugim slučajevima koji su mu dani u nadležnost Statutom ili drugim aktom Stranke.

Pravilnikom o ustroju Stranke (iz veljače 2016.) uređeno je osnivanje i učlanjenje u ogranke i podružnice, sazivanje sjednica, kandidacijski postupak, odnosi s medijima, međunarodna suradnja i nominiranje kandidata Stranke za izbore. Stranka je organizirana na teritorijalnom načelu, a koncem 2024. ima 17 ogranaka: tri općinska (Drenovci, Kršan, Raša) i 14 gradskih (Dubrovnik, Karlovac, Sisak, Pula, Rovinj, Umag, Labin, Rijeka, Zadar, Krk, Petrinja, Velika Gorica, Zagreb, Gradski ogranak Gradske četvrti Peščenica u Zagrebu).

Rad Stranke organiziran je kroz sjednice tijela Stranke. Prema Statutu, za obavljanje administrativnih, operativnih i materijalno-tehničkih poslova osnivaju se stručne službe Stranke kojima upravlja glavni tajnik.

Glavni tajnik Stranke organizira i koordinira rad organa Stranke, pruža stručnu pomoć u sazivanju sjednica i organizaciji rada, odgovoran je za izvršenje odluka tijela Stranke (Predsjednika, Predsjedništva, Glavnog i Nadzornog odbora), usklađuje rad ogranaka, vodi brigu o evidenciji članova Stranke, obavlja poslove odnosa s medijima i javnošću, odgovoran je za pravovremeno financijsko izvještavanje, zastupa Stranku u skladu s ovlaštenjima Predsjednika te obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom Stranke. U 2024. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2025.) glavni tajnik Stranke je Esad Kopic Osmanović (izabran na sjednici Glavnog odbora u listopadu 2022.).

Administrativne poslove obavljaju Predsjednik i potpredsjednik Stranke bez naknade.

U 2024. Stranka nije imala zaposlenih.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3., stavka 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojima se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Postupci i metode unutarnjih kontrola opisani su unutarnjim aktima. Statutom je utvrđeno da se financijsko poslovanje Stranke obavlja putem žiroračuna i blagajne; financijska sredstva mogu se primiti i izdati samo na temelju pisanih naloga s potpunom dokumentacijom; svaka promjena u sredstvima mora biti odmah evidentirana u knjigovodstvu, a financijsko poslovanje se uređuje posebnim pravilnikom koji donosi Glavni odbor. Pravilnikom o materijalno-financijskom poslovanju Stranke (iz veljače 2016.) utvrđeno je planiranje, raspolaganje i kontrola raspolaganja imovinom i financijskim sredstvima, obavljanje platnog prometa, godišnje planiranje, izvještavanje, službena putovanja i druga pitanja od važnosti za materijalno-financijsko poslovanje Stranke.

U 2024. fizička osoba (potpredsjednik Stranke) koja je obavljala administrativne poslove obavljala je i kontrolu knjigovodstvene dokumentacije, a Predsjednik Stranke je ovjeravao i odobravao knjigovodstvene isprave te potpisivao ugovore. Također, Predsjednik Stranke upoznao je Predsjedništvo i Glavni odbor s Financijskim planom, Programom rada i Financijskim izvještajima za 2024. Nadzorni odbor u 2024. nije provodio nadzor materijalno-financijskog poslovanja. Računovodstvene usluge koje, između ostalog, obuhvaćaju vođenje poslovnih knjiga te izradu financijskih izvještaja, obavlja pravna osoba na temelju zaključenog ugovora (iz prosinca 2015.) te dodatka ugovoru (iz siječnja 2023. i siječnja 2024.).

Kodeksom časti (iz veljače 2016.) utvrđene su nadležnosti Suda časti, ovlasti Predsjednika Stranke te odgovornosti, obveze i pravila ponašanja članova Stranke. Nadalje, utvrđene su vrste povreda (laka, teška, najteža), postupanja u slučaju povreda te stegovne mjere u slučaju povreda Kodeksa časti (opomene, privremeno oduzimanje prava na obnašanje pojedinačnih ili svih funkcija te isključenje iz Stranke). U 2024. Stranka nije postupala niti izricala stegovne mjere prema Kodeksu časti.

Pravilnikom o ustroju Stranke (iz veljače 2016.), između ostalog, uređeni su i odnosi s medijima, međunarodna suradnja i nominiranje kandidata Stranke za izbore. Stranka provodi vanjsku komunikaciju putem mrežnih stranica Stranke (objavljene su informacije o Stranci, Program i Statut Stranke, obavijesti sa sjednica Predsjedništva i Glavnog odbora, izvješća, programi i planovi te druge informacije), društvene mreže (Facebook) i sredstava javnog informiranja. Za unutarnju komunikaciju koristi mobilnu aplikaciju i elektroničku poštu.

Planiranje

Predsjedništvo Stranke i Glavni odbor donijeli su Program rada i Financijski plan za 2024. u prosincu 2023. te Izmjene i dopune Financijskog plana za 2024. u prosincu 2024.

Financijski plan sadrži Plan prihoda i rashoda te Plan zaduživanja i otplata. Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 37.300,00 eura, rashodi u iznosu od 30.380,00 eura i višak prihoda u iznosu od 6.920,00 eura.

Izmjene i dopune Financijskog plana za 2024. sastoje se od: Plana prihoda i rashoda, Plana zaduživanja i otplata te Obrazloženja financijskog plana (Financijski plan po programima i aktivnostima povezan s računskim planom za neprofitne organizacije na razini odjeljka). Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2024. planirani su prihodi u iznosu od 36.912,00 eura, rashodi u iznosu od 18.703,00 eura i višak prihoda u iznosu od 18.209,00 eura. Također, planirano je pokriće prenesenog manjka prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 219,16 eura te planirani višak prihoda iznosi 17.989,84 eura. Planirani prihodi odnose se na prihode od imovine (od najma poslovnog prostora) u iznosu od 36.702,00 eura i ostale nespomenute prihode u iznosu od 210,00 eura. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 18.104,00 eura, rashode amortizacije u iznosu od 130,00 eura i financijske rashode u iznosu od 469,00 eura. Planom zaduživanja i otplata planirano je kratkoročno zaduženje Stranke u iznosu od 220,00 eura.

Programom rada za 2024. opisana su, između ostalog, temeljna načela i zadaci Stranke te planirane aktivnosti za njihovo ostvarivanje. Temeljna načela su afirmacija ljudskih i građanskih prava, demokracija, tržišna privreda i privatno poduzetništvo, unaprjeđenje socijalnih prava, ravnopravnost i afirmacija legitimnih prava nacionalnih manjina, politička zastupljenost Bošnjaka u Republici Hrvatskoj te njihova integracija u javni život.

U Programu rada opisno su navedene aktivnosti koje Stranka planira provoditi, a sredstva potrebna za njihovo provođenje navedena su u Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2024., koje sadrže i financijski plan po programima.

Programom rada i Izmjenama i dopunama Financijskog plana po programima, u 2024. planirane su sljedeće aktivnosti s potrebnim sredstvima za njihovo provođenje, i to: osnaživanje Stranke okupljanjem novih članova u iznosu od 1.000,00 eura, aktivnosti ogranka i registracija članstva u iznosu od 940,00 eura, jačanje veza sa svim bošnjačkim asocijacijama u iznosu od 1.000,00 eura, priprema za parlamentarne izbore u iznosu od 1.000,00 eura te aktivnosti Predsjedništva i Glavnog odbora u iznosu od 1.000,00 eura. Osim planiranih rashoda za navedene aktivnosti, Izmjenama i dopunama Financijskog plana po programima planirana su i sredstva za pokriće troškova centrale (u Programu rada nije navedeno kao aktivnost) u iznosu od 13.763,00 eura. Vrijednosno najznačajniji izvor financiranja navedenih aktivnosti su prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2024. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji s priložima (Program rada i Financijski plan za 2025., Izmjene i dopune Financijskog plana za 2024. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2024.) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva i Stranke. Podaci iskazani u objavljenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

Program rada i Financijski plan za 2024. objavljeni su na mrežnim stranicama Stranke u prosincu 2023. (nisu uneseni u informacijski sustav za nadzor financiranja).

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 37.010,80 eura, što je 2.528,93 eura ili 7,3 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 98,80 eura ili 0,3 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Drugi prihodi	34.481,87	37.010,80	107,3
	Ukupni prihodi	34.481,87	37.010,80	107,3

Ostvareni prihodi u cijelosti se odnose na druge prihode, a u odnosu na prethodnu godinu, više su ostvareni za 2.528,93 eura ili 7,3 %, najvećim dijelom zbog više ostvarenih prihoda od zakupa poslovnih prostora (povećanje zakupnine za jedan poslovni prostor).

Drugi prihodi odnose se na prihode od imovine u iznosu od 36.702,00 eura te od ispravka pogrešnog evidentiranja, otpisa obveza prema dobavljačima i usklađivanja (iznos rashoda u kunama evidentiran je u eurima; usklađivanje s dobavljačima zbog preračunavanje kuna u eure) u ukupnom iznosu od 308,80 eura.

Prihodi od imovine u iznosu od 36.702,00 eura odnose se na prihode ostvarene na temelju ugovora o zakupu poslovnih prostora u zgradi Stranke (zgrada s vrtom ukupne površine 851 m²). Ostvareni su na temelju tri ugovora zaključena prethodnih godina na neodređeno vrijeme i dodataka navedenim ugovorima.

Prema ugovoru iz prosinca 2013. i njegovu dodatku iz listopada 2018., dva odvjetnička ureda i jedno trgovačko društvo koriste poslovni prostor na prvom katu zgrade za koji je ugovorena ukupna mjesečna zakupnina u iznosu od 650,00 eura, a ukupni režijski troškovi u paušalnom iznosu od 300,00 eura mjesečno, koji se plaćaju zajedno sa zakupninom. Od navedenog ugovorenog zakupa na trgovačko društvo odnosi se dio mjesečne zakupnine u iznosu od 200,00 eura, a preostali dio zakupnine i ukupni paušalni iznos režijskih troškova dijele dva odvjetnička ureda (trgovačko društvo ne plaća režijske troškove).

U veljači 2014. zaključen je ugovor o zakupu poslovnog prostora s trgovačkim društvom koje je koristilo poslovni prostor na drugom katu zgrade te u listopadu 2021. i rujnu 2022. dodaci navedenom ugovoru, prema kojima je od studenoga 2023. nadalje ugovorena mjesečna zakupnina u iznosu od 850,00 eura te plaćanje režijskih troškova u paušalnom iznosu od 250,00 eura mjesečno, koji se plaćaju zajedno sa zakupninom. Navedeno trgovačko društvo u rujnu 2023. pripojeno je drugom trgovačkom društvu, koje je preuzelo ugovorena prava i obveze. To trgovačko društvo (kojemu je pripojeno prethodno spomenuto trgovačko društvo) također koristi poslovni prostor na trećem katu (dvije sobe i terasa), na temelju ugovora o zakupu iz kolovoza 2022. i dodatka navedenom ugovoru iz siječnja 2023., prema kojemu je ugovorena zakupnina u iznosu od 971,00 eura te plaćanje režijskih troškova u paušalnom iznosu od 150,00 eura mjesečno, koji se plaćaju zajedno sa zakupninom.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 21.585,23 eura, što je 23.384,70 eura ili 52,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 2.882,23 eura ili 15,4 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Materijalni rashodi	43.868,47	20.597,47	47,0
1.1.	Drugi materijalni rashodi	43.868,47	20.597,47	47,0
2.	Rashodi amortizacije	651,02	375,44	57,7
3.	Financijski rashodi	450,44	441,73	98,1
4.	Drugi rashodi	0,00	170,59	-
	Ukupni rashodi	44.969,93	21.585,23	48,0
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	34.481,87	37.010,80	107,3
	Višak prihoda	0,00	15.425,57	-
	Manjak prihoda	10.488,06	0,00	-

Vrijednosno značajniji udjel u ukupno ostvarenim rashodima imaju materijalni rashodi u iznosu od 20.597,47 eura ili 95,4 %. Svi drugi rashodi (rashodi amortizacije, financijski i drugi rashodi) ostvareni su u iznosu od 987,76 eura i imaju 4,6 % udjela u ukupno ostvarenim rashodima. Stranka u 2024. nije sudjelovala ni na jednim izborima te nije ostvarila rashode za promidžbu i informiranje.

U odnosu na prethodnu godinu, značajnija odstupanja odnose se na materijalne rashode koji su manje ostvareni za 23.271,00 euro ili 53,0 %. Navedena odstupanja najvećim dijelom odnose se na rashode za usluge tekućeg i investicijskog održavanja koji su prethodne godine bili ostvareni u iznosu od 16.876,43 eura (za radove na uređenju poslovnog prostora na trećem katu zgrade u Zagrebu, koji je dan u zakup), a u 2024. nisu ostvareni; rashode za intelektualne i osobne usluge koji su manje ostvareni za 4.050,94 eura ili 64,3 % (jer su prethodne godine bili ostvareni rashodi za usluge obavljanja administrativnih poslova na temelju zaključenog ugovora sa studentskim servisom, koji u 2024. nisu ostvareni, a manje su ostvareni rashodi za računovodstvene usluge) te rashode za komunalne usluge koji su manje ostvareni za 2.332,83 eura ili 42,0 % (prethodne godine ostvareni su veći rashodi za potrošnju vode zbog puknuća cijevi).

– Materijalni rashodi

Materijalni rashodi (u cijelosti drugi materijalni rashodi) ostvareni su u iznosu od 20.597,47 eura, a odnose se na rashode za usluge u iznosu od 9.206,68 eura, rashode za materijal i energiju u iznosu od 6.169,85 eura (za električnu i toplinsku energiju u iznosu od 5.727,25 eura i sitni inventar u iznosu od 442,60 eura), naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično (troškovi službenih putovanja potpredsjednika Stranke, predsjednika ogranaka i članova tijela Stranke) u iznosu od 1.728,30 eura te druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 3.492,64 eura (za reprezentaciju u iznosu od 2.572,18 eura i premije osiguranja u iznosu od 920,46 eura).

Rashodi za usluge u iznosu od 9.206,68 eura odnose se na komunalne usluge (komunalna i vodna naknada, odvoz smeća i opskrba vodom) u iznosu od 3.223,86 eura, zakupnine i najamnine u iznosu od 2.400,11 eura (za zakup poslovnih prostora u Puli, Rijeci i Raši za potrebe ogranaka Stranke u iznosu od 2.320,11 eura i najam vozila u iznosu od 80,00 eura), intelektualne i osobne usluge (računovodstvene usluge) u iznosu od 2.250,00 eura, usluge telefona i prijevoza u iznosu od 1.100,27 eura te ostale usluge (HRT pristojba i servis računala) u iznosu od 232,44 eura.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 375,44 eura, a odnose se na obračunanu amortizaciju uredske opreme (televizora, multifunkcijskog pisača i prijenosnog računala).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi u iznosu od 441,73 eura odnose se na bankarske usluge platnog prometa u iznosu od 358,74 eura i zatezne kamate u iznosu od 82,99 eura.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 170,59 eura, a vrijednosno najznačajniji odnose se na otpisanu uplatu dobavljaču (iz studenoga 2023.) za koju u poslovnim knjigama nisu bili evidentirani rashodi i obveze u iznosu od 168,14 eura.

– Višak/manjak prihoda

Višak prihoda za 2024. iznosi 15.425,57 eura. Preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina iznosi 219,16 eura te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 15.206,41 euro.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 25.562,68 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2024.	31. prosinca 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	421,30	992,06	235,5
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	421,30	992,06	235,5
2.	Financijska imovina	13.174,14	24.570,62	186,5
2.1.	Novac u banci i blagajni	729,76	8.184,71	1 121,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	0,00	812,28	-
2.3.	Potraživanja za prihode	12.444,38	15.573,63	125,1
	Ukupno imovina	13.595,44	25.562,68	188,0
3.	Obveze	13.814,60	10.356,27	75,0
3.1.	Obveze za rashode	13.814,60	10.136,27	73,4
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	0,00	220,00	-
4.	Vlastiti izvori	-219,16	15.206,41	-6 938,5
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	13.595,44	25.562,68	188,0
	Izvanbilančni zapisi	4.247,13	4.247,13	100,0

Ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2024. veća je u odnosu na stanje početkom godine za 11.967,24 eura ili 88,0 %. Vrijednosno značajnija odstupanja odnose se na novac u banci i blagajni, koji je veći za 7 454,95 eura ili 1 021,6 %; potraživanja za prihode koja su veća za 3.129,25 eura ili 25,1 % (najvećim dijelom zbog manje naplaćenih potraživanja iz prethodnih godina) te obveze koje su manje za 3.458,33 eura ili 25,0 % (najvećim dijelom zbog više podmirenih obveza prema dobavljačima). Značajno je povećana vrijednost vlastitih izvora za 15.425,57 eura zbog ostvarenog viška prihoda za 2024.

Vrijednost nefinancijske imovine iskazana u iznosu od 992,06 eura odnosi se na vrijednost dva prijenosna računala u iznosu od 563,74 eura, dva pisača u iznosu od 314,00 eura i monitora u iznosu od 114,32 eura.

Financijska imovina u iznosu od 24.570,62 eura odnosi se na potraživanja za prihode u iznosu od 15.573,63 eura, potraživanja za predujmove (preplate dobavljačima) u iznosu od 812,28 eura te novac u poslovnoj banci i blagajni u iznosu od 8.184,71 euro (od čega se 8.172,37 eura odnosi na novac u banci i 12,34 eura na novac u blagajni). Potraživanja za prihode odnose se na dospjela potraživanja od kupaca za iznajmljivanje poslovnih prostora u zgradi Stranke iz prethodnih godina (od 2017. do 2023.) u iznosu od 5.523,80 eura te iz 2024. u iznosu od 10.049,83 eura. Do srpnja 2025. naplaćena su potraživanja u iznosu od 4.221,00 euro ili 27,1 %.

Obveze u iznosu od 10.356,27 eura odnose se na obveze prema dobavljačima za materijalne rashode (za usluge tekućeg i investicijskog održavanja, knjigovodstvene usluge, režijske troškove za poslovne prostore i druge materijalne rashode) u iznosu od 10.136,27 eura i za zajmove u iznosu od 220,00 eura. Prema analitičkoj evidenciji obveza, od ukupnih obveza iskazanih koncem 2024., dospjele obveze iznose 306,26 eura, a nedospjele 10.050,01 euro. Do konca srpnja 2025. podmirene su obveze u iznosu od 8.781,84 eura ili 84,8 %.

Vlastiti izvori u iznosu od 15.206,41 euro odnose se na višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju (višak prihoda iz 2024. u iznosu od 15.425,57 eura umanjen za manjak prihoda iz prethodnog razdoblja u iznosu od 219,16 eura).

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 4.247,13 eura odnose se na kupoprodajnu vrijednost zgrade u kojoj je smješteno sjedište Stranke, za koju se koncem 2024. vodio sudski postupak za upis u zemljišnim knjigama. Prema podacima iz zemljišne knjige, na temelju zahtjeva za upis iz srpnja 2025., u zemljišnoj knjizi je u rujnu 2025. proveden upis vlasništva zgrade u korist Stranke.

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 9. srpnja do 27. studenoga 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
2. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
3. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
4. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
6. Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 – ispravak, 56/23 i 143/23)
7. Statut (rujan 2018.)

8. Pravilnik o ustroju Stranke (veljača 2016.)
9. Pravilnik o materijalno-financijskom poslovanju Stranke (veljača 2016.)
10. Godišnji program rada i Financijski plan za 2024. (prosinac 2023.) te Izmjene i dopune Financijskog plana za 2024. (prosinac 2024.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera stavki na računima. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori. Obavljeni su razgovori s osobom zaduženom za vođenje financijsko-računovodstvenog poslovanja i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2023.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje te prihode od članarina i članskih doprinosa.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Prema odredbi članka 3., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Postupci i metode unutarnjih kontrola opisani su unutarnjim aktima. Odredbama članka 36. Statuta, između ostalog, utvrđeno je da Nadzorni odbor nadzire materijalno-financijsko poslovanje središnjice i svih ogranaka Stranke te obavlja i druge poslove nadzora po svojoj inicijativi i na traženje Glavnog odbora, Predsjedništva ili Predsjednika Stranke. Također, prema odredbama članka 10. Pravilnika o materijalno-financijskom poslovanju Stranke, Nadzorni odbor Stranke obavlja nadzor nad materijalno-financijskim poslovanjem Stranke te o istom podnosi izvješće Glavnom odboru Stranke.

Do vremena obavljanja revizije (rujan 2025.) Nadzorni odbor Stranke nije obavio nadzor materijalno-financijskog poslovanja Stranke za 2024. te podnio izvješće Glavnom odboru. Statutom i Pravilnikom o materijalno-financijskom poslovanju nije utvrđen rok za podnošenje izvješća o obavljenom nadzoru Glavnom odboru, kao ni oblik i sadržaj navedenog izvješća.

Državni ured za reviziju nalaže obaviti nadzor materijalno-financijskog poslovanja Stranke i podnositi izvješće Glavnom odboru u skladu s odredbama Statuta i Pravilnika o materijalno-financijskom poslovanju Stranke. Također, preporučuje unutarnjim aktom utvrditi rokove u kojima Nadzorni odbor Stranke podnosi Glavnom odboru izvješće o obavljenom nadzoru nad materijalno-financijskim poslovanjem Stranke, kao i oblik i sadržaj navedenog izvješća.

2. Planiranje

- 2.1. Predsjedništvo Stranke i Glavni odbor donijeli su Program rada i Financijski plan za 2024. u prosincu 2023. te Izmjene i dopune Financijskog plana za 2024. u prosincu 2024.

Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2024. planirani su prihodi u iznosu od 36.912,00 eura, rashodi u iznosu od 18.703,00 eura i višak prihoda u iznosu od 18.209,00 eura. Također, planirano je pokriće prenesenog manjka prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 219,16 eura te planirani višak prihoda iznosi 17.989,84 eura. Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 21.585,23 eura, što je u odnosu na planirane više za 2.882,23 eura ili 15,4 %.

Vrijednosno značajnije odstupanje ostvarenih rashoda u odnosu na planirane odnosi se na materijalne rashode koji su 2.493,47 eura ili 13,8 % veći od planiranih. Unutar materijalnih rashoda, znatno više od planiranih ostvareni su rashodi za energiju za 957,25 eura ili 20,1 %, naknade troškova službenih putovanja za 528,30 eura ili 44,0 %, reprezentaciju za 467,18 eura ili 22,2 % te intelektualne i osobne usluge za 450,00 eura ili 25,0 %.

Iako su Izmjene i dopune Financijskog plana donesene u prosincu 2024. kada se moglo realnije procijeniti ostvarenje rashoda do konca godine, rashodi i nadalje nisu realno planirani.

Državni ured za reviziju preporučuje više pozornosti posvetiti planiranju kako bi financijski plan bio što realniji i u funkciji praćenja ostvarenja postavljenih ciljeva.

Programom rada za 2024. opisana su, između ostalog, temeljna načela i zadaci Stranke te planirane aktivnosti za njihovo ostvarivanje. Temeljna načela su afirmacija ljudskih i građanskih prava, demokracija, tržišna privreda i privatno poduzetništvo, unaprjeđenje socijalnih prava, ravnopravnost i afirmacija legitimnih prava nacionalnih manjina, politička zastupljenost Bošnjaka u Republici Hrvatskoj te njihova integracija u javni život. U Programu rada opisno su navedene aktivnosti koje Stranka planira provoditi, a sredstva potrebna za njihovo provođenje navedena su u Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2024., koje sadrže i financijski plan po programima. Programom rada i Izmjenama i dopunama Financijskog plana po programima, u 2024. planirane su sljedeće aktivnosti s potrebnim sredstvima za njihovo provođenje, i to: osnaživanje Stranke okupljanjem novih članova u iznosu od 1.000,00 eura, aktivnosti ogranka i registracija članstva u iznosu od 940,00 eura, jačanje veza sa svim bošnjačkim asocijacijama u iznosu od 1.000,00 eura, priprema za parlamentarne izbore u iznosu od 1.000,00 eura te aktivnosti Predsjedništva i Glavnog odbora u iznosu od 1.000,00 eura. Osim planiranih rashoda za navedene aktivnosti, Izmjenama i dopunama Financijskog plana po programima planirana su i sredstva za pokriće troškova centrale (u Programu rada nije navedeno kao aktivnost) u iznosu od 13.763,00 eura.

Iz navedenog je vidljivo da aktivnosti planirane Programom rada i Izmjenama i dopunama Financijskog plana po programima nisu usklađene, a izmjene Programa rada za 2024. nisu donesene. Stranka ne prati ostvarenje rashoda po aktivnostima, a na knjigovodstvenim ispravama na temelju kojih su ostvareni rashodi (za robu i usluge) nisu navedene aktivnosti na koje se poslovni događaj odnosi te je otežana kontrola korištenja financijskih sredstava za planirane aktivnosti.

Prema odredbi članka 4., stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, politička stranka ostvarena financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti aktivnosti u programu rada s aktivnostima planiranim financijskim planom po programima. Nadalje, preporučuje na računima za robu i usluge navesti aktivnost na koju se ostvareni rashodi odnose kako bi se omogućila kontrola korištenja sredstava Stranke za ostvarenje aktivnosti planiranih godišnjim programom rada.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

- 3.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije. Utvrđene nepravilnosti odnose se na evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja, popis imovine i obveza te financijske izvještaje.

– Evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja

Pojedini poslovni događaji u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani prema računovodstvenom načelu nastanka događaja. Tako su rashodi i obveze za rashode u iznosu od 805,95 eura koji se odnose na rashode za utrošenu energiju (električnu i toplinsku) i vodu te odvoz komunalnog otpada (za studeni i/ili prosinac 2023.) u iznosu od 786,85 eura i financijske rashode (zatezne kamate za razdoblje od listopada do prosinca 2023.) u iznosu od 19,10 eura evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima za 2024., iako je iz primljenih računa vidljivo da su troškovi nastali u 2023. te ih je trebalo evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima za 2023.

Odredbama članaka 22. i 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da se obveze iskazuju po računovodstvenom načelu nastanka događaja, a rashodi se priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, što znači da se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima rashode za utrošenu energiju i vodu, odvoz komunalnog otpada i financijske rashode te obveze za rashode evidentirati i iskazivati uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Rashodi u iznosu od 355,80 eura u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije. Na računu rashoda za sitni inventar u poslovnim knjigama za 2024. evidentiran je i u financijskim izvještajima iskazan dio vrijednosti mobilnog uređaja u iznosu od 355,80 eura, a trebalo ga je evidentirati i iskazati na računu dugotrajne nefinancijske imovine (komunikacijska oprema). Stranka je u lipnju 2023. od društva za pružanje telekomunikacijskih usluga nabavila mobilni uređaj u vrijednosti od 711,70 eura za koji je ugovorena otplata u 24 mjesečne rate (prva u iznosu od 29,75 eura i 23 rate u iznosima od 29,65 eura mjesečno) u razdoblju od lipnja 2023. do svibnja 2025. Do konca 2024. obračunano je 19 rata u ukupnom iznosu od 563,45 eura, od čega sedam u 2023. u ukupnom iznosu od 207,65 eura (evidentirano i iskazano na računima rashoda) i 12 rata u 2024. u iznosu od 355,80 eura (evidentirano i iskazano na računu rashoda za sitni inventar). Ukupnu vrijednost navedenog uređaja u iznosu od 711,70 eura trebalo je u trenutku nabave (u 2023.) evidentirati u poslovnim knjigama u okviru dugotrajne imovine (skupina 02), na računu komunikacijske opreme te od početka srpnja 2023. do konca 2024. obračunati amortizaciju (po propisanoj stopi od 50,0 % godišnje) u iznosu od 533,78 eura (177,93 eura u 2023. i 355,85 eura u 2024.), što nije učinjeno. Koncem 2024. obveza za navedeni uređaj trebala je biti evidentirana i iskazana u iznosu od 148,25 eura.

U poslovnim knjigama za 2024. evidentiran je ispravak vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine i obračunana amortizacija u jednakom iznosu od 375,44 eura. Revizijom je utvrđeno da je za dio računala i računalne opreme obračunan ispravak vrijednosti u iznosu od 240,68 eura umjesto u iznosu od 62,34 eura odnosno više za 178,34 eura. Za pisač Epson Eco Tank nabavljen koncem veljače 2024. obračunan je ispravak vrijednosti u iznosu od 74,81 euro, umjesto u iznosu od 62,34 eura, odnosno više za 12,47 eura jer je obračun obavljen za 12 mjeseci umjesto za deset mjeseci (od ožujka do prosinca 2024.). Nadalje, za prijenosno računalo Lenovo IdeaPad 3 nabavljeno koncem 2022. obračunan je ispravak vrijednosti za 2024. u iznosu od 165,87 eura (po propisanoj stopi od 25,0 %), što u 2024. više nije trebalo biti obračunano s obzirom na to da je u 2023. ispravak vrijednosti obračunan više za 165,87 eura (po stopi od 50,0 % umjesto po stopi od 25,0 % odnosno u iznosu od 331,74 eura umjesto u iznosu od 165,87 eura). S obzirom na to da se ispravak vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine temelji na obračunu amortizacije, iz navedenog proizlazi da je vrijednost imovine evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima manje za 178,34 eura, dok su rashodi amortizacije evidentirani i iskazani više u jednakom iznosu (umjesto u iznosu od 375,44 eura trebali su biti evidentirani i iskazani u iznosu od 197,10 eura).

Odredbama članaka 9. i 10. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te članka 4. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, između ostalog, propisano je da neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije i obvezna je u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Prema odredbama članaka 10. i 12. navedenog Pravilnika, skupina računa 02 – Proizvedena dugotrajna imovina, sastoji se, između ostalog, od postrojenja i opreme; skupina računa 04 – Sitni inventar je dugotrajna materijalna imovina koja se zbog pojedinačne nabavne vrijednosti manje od 464,53 eura može pratiti izdvojeno od dugotrajne imovine u skupini računa 02, a sitni inventar otpisuje se jednokratno stavljanjem u uporabu ili kalkulatивно razmjerno trošenju.

Nadalje, odredbama članka 24. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 41. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, između ostalog, propisano je da se vrijednost pojedinog predmeta dugotrajne nefinancijske imovine amortizira, odnosno ispravlja linearnom metodom u korisnom vijeku upotrebe počevši od prvog dana mjeseca iza mjeseca u kojem je imovina stavljena u upotrebu te da skupina računa 43 – Rashodi amortizacije, obuhvaća trošak nabave dugotrajne imovine koja se amortizira u vijeku uporabe prema propisanim stopama amortizacije, a sastavni dio navedenog Pravilnika je popis stopa amortizacije dugotrajne imovine.

Državni ured za reviziju nalaže rashode i imovinu evidentirati i iskazivati na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije, a amortizaciju i ispravak vrijednosti dugotrajne imovine obračunavati u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Pojedini poslovni događaji nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima za 2024., zbog čega su manje evidentirani i iskazani prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine za 2.471,00 euro, potraživanja za prihode za 1.121,00 euro te rashodi za komunalne usluge za 27,59 eura, a više su evidentirane i iskazane obveze za rashode za 1.322,41 euro (obveze za troškove ulaganja u poslovni prostor više za 1.350,00 eura te za komunalne usluge manje za 27,59 eura).

Ugovorom o zakupu poslovnog prostora zaključenim u kolovozu 2022. sa zakupoprimcem koji koristi poslovni prostor na trećem katu zgrade Stranke te dodatkom navedenom ugovoru iz siječnja 2023. ugovoreno je plaćanje mjesečne zakupnine u iznosu od 971,00 euro i režijskih troškova u paušalnom iznosu od 150,00 eura odnosno u ukupnom iznosu od 1.121,00 euro, počevši od siječnja 2023. Ugovoreno je da će se plaćanje obavljati na žiroračun Stranke u iznosu od 650,00 eura (500,00 eura za zakupninu i 150,00 eura za režijske troškove), a za razliku u iznosu od 471,00 euro obavljat će se prijeboj s obvezom Stranke za obavljena ulaganja zakupoprimca u poslovni prostor (prema računu za izvedene radove iz prosinca 2022. u iznosu od 16.876,43 eura). Stranka je u 2024., u skladu s ugovorom i dodatkom ugovoru, ispostavila 12 računa (za razdoblje od siječnja do prosinca 2024.) u iznosu od 1.121,00 euro mjesečno, od čega je u poslovnim knjigama na računu prihoda od zakupa i potraživanja za prihode evidentirano mjesečno 971,00 euro, a 150,00 eura nije evidentirano. Tako su na temelju ispostavljenih računa u poslovnim knjigama tijekom 2024. evidentirani prihodi od zakupa i potraživanja za prihode u ukupnom iznosu od 11.652,00 eura umjesto u iznosu od 13.452,00 eura odnosno manje za 1.800,00 eura. Također, za navedeni iznos u poslovnim knjigama nije evidentirano umanjenje obveza prema zakupoprimcu za ulaganje u uređenje poslovnog prostora (nije evidentiran prijeboj potraživanja i obveza u tom iznosu) zbog čega su u poslovnim knjigama 1.800,00 više evidentirane obveze za rashode.

Također, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2024. manje su evidentirani i iskazani prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine i potraživanja za prihode u iznosu od 471,00 euro, a odnose se na dio zakupnine prema računu za lipanj 2023. (ispostavljenom istom zakupoprimcu za poslovni prostor na trećem katu u ukupnom iznosu od 1.121,00 euro), koji nije bio evidentiran ni iskazan u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2023. Na računu prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine te potraživanja za prihode u 2024. evidentiran je dio navedenog računa u iznosu od 650,00 eura, odnosno manje za 471,00 euro od ukupnog iznosa računa.

Nadalje, Stranka je koncem studenoga 2024. evidentirala zatvaranje dijela potraživanja i obveza (prijeboj) s navedenim zakupoprimcem u iznosu od 450,00 eura za potraživanja po računima koji su podmireni u prethodnoj godini, zbog čega su za navedeni iznos manje evidentirana potraživanja za prihode i obveze za rashode.

Isto tako, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nije evidentiran ni iskazan račun za zakupninu ispostavljen drugom zakupoprimcu, koji koristi poslovni prostor na prvom katu, za srpanj 2024. u iznosu od 200,00 eura te su za navedeni iznos manje evidentirani i iskazani prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine te potraživanja za prihode.

Rashodi u iznosu od 27,59 eura koji se odnose na uslugu odvoza komunalnog otpada za studeni 2023. (što nije bilo evidentirano ni iskazano u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2023.) i nadalje nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima te su za navedeni iznos manje evidentirani i iskazani rashodi za komunalne usluge i obveze za rashode.

Prema odredbama članka 7., stavaka 1. i 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te odredbi članka 3. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, neprofitno računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija, odnosno poslovnih događaja; načelo pojedinačnog iskazivanja pozicija znači osiguravanje prikazivanja podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju nalaže prihode od zakupa i iznajmljivanja imovine, potraživanja za prihode, rashode za uslugu odvoza komunalnog otpada te obveze za rashode evidentirati u poslovnim knjigama i iskazivati u financijskim izvještajima prema računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Zbog pogrešnog načina evidentiranja poslovnih događaja u poslovnim knjigama, u financijskim izvještajima ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 37.010,80 eura, a trebali su biti iskazani u iznosu od 39.481,80 eura; potraživanja za prihode iskazana su u iznosu od 15.573,63 eura, a trebala su biti iskazana u iznosu od 16.694,63 eura; ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 21.585,23 eura, a trebali su biti iskazani u iznosu od 21.434,53 eura te su ukupne obveze iskazane u iznosu od 10.356,27 eura, a trebale su biti iskazane u iznosu od 9.182,11 eura. Nadalje, vrijednost nefinancijske imovine iskazana je u iznosu od 992,06 eura, a trebala je biti iskazana u iznosu od 1.348,32 eura. Ukupna imovina iskazana je u iznosu od 25.562,68 eura, a trebala je biti iskazana u iznosu od 27.039,94 eura. S obzirom na navedeno, financijski izvještaji ne daju u potpunosti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke.

Prema odredbama članka 8., stavka 2. i članka 28., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija dužna je, između ostalog, sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva, a financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Državni ured za reviziju nalaže u financijskim izvještajima iskazati točne podatke kako bi financijski izvještaji pružili objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Pojedini poslovni događaji u poslovnim knjigama nisu evidentirani na temelju vjerodostojne dokumentacije koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Rashodi za službena putovanja ostvareni su u iznosu od 1.728,30 eura. Prema evidenciji putnih naloga, spomenuti rashodi ostvareni su na temelju osam putnih naloga, a odnose se na troškove dnevnica, prijevoza (naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe) i druge troškove službenih putovanja (cestarina) potpredsjednika Stranke, potpredsjednika ogranaka i članova Stranke. Na putnim nalogima obračunani su i isplaćeni troškovi puta (cestarina) u ukupnom iznosu od 119,10 eura za koje nije priložena knjigovodstvena dokumentacija na temelju koje su spomenuta sredstva isplaćena.

U okviru drugih rashoda evidentirani su i iskazani rashodi od otpisane uplate jednom dobavljaču za koju nije bila evidentirana obveza u iznosu od 168,14 eura. Otpis je obavljen na temelju zaključka Predsjedništva Stranke iz prosinca 2024. kojim je prihvaćen prijedlog Predsjednika Stranke o otpisu, bez prethodno pribavljene dokumentacije od dobavljača (na temelju koje bi se utvrdilo je li postojala osnova za otpis uplaćenog iznosa, odnosno je li dobavljač ranije ispostavio račun koji Stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama).

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama; vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj; knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena. Prema odredbi članka 8., stavka 2. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 – ispravak, 56/23 i 143/23 i 16/25), izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo) obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za cestarine, parkiranje, putne karte ili u iznimnim i opravdanim slučajevima preslike putnih karata, računi za smještaj i drugo, bez obzira na način podmirjenja izdataka.

Državni ured za reviziju nalaže obračunavati i isplaćivati troškove službenih putovanja na temelju naloga za službeno putovanje uz koji su priložene sve isprave kojima se dokazuju nastali rashodi u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak te rashode u poslovnim knjigama evidentirati na temelju knjigovodstvenih isprava koje potpuno i istinito odražavaju nastali poslovni događaj u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Popis imovine i obveza

U prosincu 2024. donesena je Odluka o godišnjem popisu imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2024. te je imenovano povjerenstvo za popis imovine i obveza (predsjednik i dva člana). Povjerenstvo je početkom siječnja 2025. sastavilo Izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza, koje je potpisom prihvatio Predsjednik Stranke. Navedeno Izvješće sadrži podatke o vrijednosti dugotrajne imovine, stanju novčanih sredstava na žiroračunu i u blagajni, popis novčanica u blagajni (po vrijednosti i količini) te iznosu potraživanja i obveza. Uz Izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza priložena je popisna lista dugotrajne nefinancijske imovine (obuhvaća dugotrajnu proizvedenu imovinu – osnovna sredstva i sitni inventar) prema količini i nabavnoj vrijednosti predmeta dugotrajne nefinancijske imovine, koju nisu potpisali članovi povjerenstva, za potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima izvodi otvorenih stavaka iz analitičke knjigovodstvene evidencije (nepodmireni računi kupaca i dobavljača) te za potraživanja za predujmove dane dobavljačima kartica glavne knjige, koje je potpisao samo predsjednik povjerenstva.

Vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine koja je u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 992,06 eura, potraživanja od kupaca u iznosu od 15.573,63 eura, potraživanja za predujmove dane dobavljačima u iznosu od 812,28 eura te obveze prema dobavljačima u iznosu od 10.136,27 eura popisani su na temelju podataka evidentiranih u poslovnim knjigama, a revizijom (pregledom knjigovodstvene dokumentacije i poslovnih knjiga) utvrđeno je da vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine te stanje potraživanja i obveza nisu točno evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima za 2024.

Stranka koncem godine s kupcima i dobavljačima nije uskladila podatke o potraživanjima i obvezama (izvodi otvorenih stavaka). Revizijom je također utvrđeno da je na računima pojedinih dobavljača navedeno stanje nepodmirenih obveza na određeni dan, dok su pojedini dobavljači dostavili izvode otvorenih stavaka sa stanjem koncem listopada 2024., ali prije obavljanja popisa imovine i obveza, stanja navedena na računima pojedinih dobavljača i stanja evidentirana u poslovnim knjigama nisu usklađena te nije moguće potvrditi stvarno stanje potraživanja za dane predujmove dobavljačima i obveza prema dobavljačima.

Zbog navedenog nije postignuta osnovna svrha popisa, a to je utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obveza te usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Prema odredbama članka 19., stavka 2. te članka 20., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija dužna je najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem; podaci o popisu imovine i obveza unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati popis imovine i obveza te provesti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Financijski izvještaji

Za 2024. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu).

Bilješke uz Bilancu nisu potpune jer ne sadrže pregled ugovornih odnosa i sudskih sporova koji su u tijeku, koji mogu postati obveza ili imovina (u Bilanci na dan 31. prosinca 2024. u izvanbilančnim zapisima iskazana je kupoprodajna vrijednost poslovne zgrade za koju se koncem 2024. vodio sudski postupak za upis u zemljišnim knjigama) te podatak o roku dospijeca primljene kratkoročne pozajmice (primljena u prosincu 2024. u iznosu od 220,00 eura).

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje. Obvezne Bilješke uz Bilancu jesu: pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku) i pregled stanja i rokova dospijeca dugoročnih i kratkoročnih kredita i zajmova te posebno robnih kredita i financijskih najмова (leasing).

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz Bilancu sastavljati pregled sudskih sporova u tijeku koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina te navoditi podatke o roku dospijeca primljene kratkoročne pozajmice u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

4. Prihodi od članarina i članskih doprinosa

- 4.1. Prihodi od članarina i članskih doprinosa u 2024. nisu ostvareni. Prema odredbi članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, članarina, odnosno članski doprinos je redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća stranci na način i pod uvjetima utvrđenim Statutom ili drugim aktom političke stranke.

Odredbama članaka 12. i 15. Statuta Stranke utvrđeno je da se članom Stranke postaje potpisivanjem pristupnice koja se upisuje u jedinstveni registar članstva koji se vodi u Stručnim službama Stranke te da je dužnost članova Stranke, između ostalog, plaćati članarinu. Prema Odluci Predsjedništva Stranke iz prosinca 2018., utvrđena je jedinstvena godišnja članarina u iznosu od 12,00 kn (u protuvrijednosti od 1,59 eura) za sve članove.

Stranka je prethodnih godina započela reviziju članstva koja, do vremena obavljanja revizije (srpanj 2025.), nije završena te Stranka nema evidenciju članova Stranke. Prema podacima iz Registra političkih stranaka (uvid od 14. srpnja 2025.), Stranka ima 17 ogranaka. Statutom je utvrđeno da ogranak mora imati minimalno 15 članova. Iz navedenog proizlazi da bi Stranka trebala imati najmanje 255 članova te da bi obveza članova za članarine za 2024. trebala iznositi najmanje 405,45 eura. Stranka koncem 2024. nema u poslovnim knjigama evidentirana potraživanja za članarine.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti jedinstvenu evidenciju članova (registar članstva) Stranke u svrhu ostvarivanja prihoda od članarina u skladu s odredbama Statuta.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2023., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje. Revizijom za 2024. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi (N) i preporuke (P) iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
1.	Sustav unutarnjih kontrola	2023.	N	Obavljati nadzor materijalno-financijskog poslovanja Stranke i podnositi izvješće Glavnom odboru u skladu s odredbama Statuta i Pravilnika o materijalno-financijskom poslovanju Stranke.	1. veljače 2025.	nije provedeno
2.		2023.	P	Unutarnjim aktom utvrditi rokove u kojima Nadzorni odbor Stranke podnosi Glavnom odboru izvješće o obavljenom nadzoru nad materijalno-financijskim poslovanjem Stranke, kao i oblik i sadržaj navedenog izvješća.	1. veljače 2025.	nije provedeno
3.	Planiranje	2023.	N	Izmjene i dopune financijskog plana treba donositi nadležno tijelo Stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Statuta.	31. prosinca 2024.	provedeno
4.		2023.	N	U izmjenama i dopunama financijskog plana iskazati rezultat poslovanja za koji se očekuje da će biti ostvaren na 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se sastavlja financijski plan ako je taj podatak poznat u vrijeme sastavljanja izmjena i dopuna financijskog plana, u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	31. prosinca 2024.	provedeno
5.		2023.	P	Uskladiti aktivnosti u programu rada s aktivnostima planiranim financijskim planom po programima.	31. prosinca 2024.	nije provedeno
6.		2023.	P	Na računima za robu, radove i usluge navoditi aktivnost na koju se ostvareni rashodi odnose kako bi se omogućila kontrola korištenja sredstava Stranke za ostvarenje aktivnosti planiranih godišnjim programom rada.	1. veljače 2025.	nije provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
7.	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	2023.	N	U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima prihode od zakupa poslovnih prostora, troškove uređenja poslovnog prostora i potraživanja za prihode poslovanja evidentirati i iskazivati uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	3. ožujka 2025.	nije provedeno
8.		2023.	N	Rashode i imovinu evidentirati i iskazivati na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.	1. veljače 2025.	nije provedeno
9.		2023.	N	Amortizaciju i ispravak vrijednosti dugotrajne imovine obračunavati u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu	1. veljače 2025.	nije provedeno
10.		2023.	N	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazivati prihode, rashode, imovinu (novčana sredstva i potraživanja za dane predujmove) i obveze prema računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija, a podatke evidentirane i iskazane u financijskim izvještajima uskladiti sa stvarnim stanjem u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	3. ožujka 2025.	djelomično provedeno
11.		2023.	N	Obračunavati i isplaćivati troškove službenih putovanja na temelju naloga za službeno putovanje uz koji su priložene sve isprave kojima se dokazuju nastali rashodi, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak.	1. veljače 2025.	nije provedeno
12.		2023.	N	Obavljati popis imovine i obveza te provesti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	1. veljače 2025.	nije provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
13.		2023.	N	Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima označavati rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose, uz Bilancu sastavljati pregled sudskih sporova u tijeku koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina te navoditi razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja prihoda i rashoda u odnosu na ostvarenje prethodne godine u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.	3. ožujka 2025.	djelomično provedeno
14.		2023.	N	Unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja dostavljati (Državnom izbornom povjerenstvu) polugodišnje izvješće o donacijama ili obavijest da u prvih šest mjeseci tekuće godine nisu primili donacije, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.	15. srpnja 2025.	provedeno
15.	Prihodi	2023.	N	Ustrojiti jedinstvenu evidenciju članova (registar članstva) Stranke u svrhu ostvarivanja prihoda od članarina u skladu s odredbama Statuta.	1. veljače 2025.	nije provedeno

Obrazloženje danih naloga koji su djelomično provedeni daje se u nastavku.

- U poslovnim knjigama su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana novčana sredstva u točnom iznosu (prema izvodu poslovne banke i blagajničkom izvještaju koncem godine), dok pojedina potraživanja i obveze i nadalje nisu točno evidentirani i iskazani. (redni broj 10.)
- Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima označene su rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose te su navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja prihoda i rashoda u odnosu na ostvarenje prethodne godine, ali u Bilješkama uz Bilancu nije sastavljen pregled sudskih sporova u tijeku koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina. (redni broj 13.)

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

- 1.2. *Stranka se nije posebno očitovala na status naloga i preporuka iz prošle revizije, ali u Očitovanju navodi da u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji.*